

Santa Maria de Camps

Fonollosa

Ubicació

Comarca:	Bages
Lloc/Adreça:	Camps. Veïnat de Camps .Església parroquia de Santa Maria de Camps. (08259 Fonollosa)
Emplaçament	Des de la BV3008, al km. 13 cal agafar la cruïlla a la dreta que mena fins al veïnat de Camps

Coordenades:

Latitud:	41.77731
Longitud:	1.68433
UTM Est (X):	390659
UTM Nord (Y):	4625888

Classificació

Número de fitxa	08084-7
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Medieval Romànic Gòtic Modern Barroc
Segle	XVIII
Estat de conservació	Bo
Protecció	Inexistent
Accés	Fàcil
Ús actual:	Religiós
Titularitat	Privada
Titular:	Bisbat de Vic. C/Santa Maria, 1 (08500 Vic)
Autoria de la fitxa	Raquel Valdenebro Manrique
Data de registre de la fitxa:	dc., 13/04/2005 - 02:00

Descripció

Malgrat que fou inicialment un edifici medieval, de l'antiga església romànica tan sols se'n conserva part de l'absis, corresponent a la socolada, que reposa sobre els fonaments, que alhora reposen ja directament sobre el terreny geològic format per rocam. La socolada està formada per una sola filada, d'aproximadament 270 cm de recorregut, realitzada amb blocs de pedra de mitjà i gran tamany, ben carejats i polits.

Cronològicament estem davant una obra del romànic força avançat, probablement a cavall entre els segles XII i XIII. L'edifici però fou enderrocat al segle XVIII quan s'inicià la construcció d'un temple de majors dimensions, obres que s'inicien l'any 1760, finalitzant-se l'any 1762 com ho indica la data que es troba gravada a les dovelles del portal d'accés. Actualment es trobem davant d'un edifici de planta rectangular, construït amb un parament molt regular i treballat format a base de carreus quadrangulars molt polits i ordenats, reforçats a les cantonades amb carreus més grossos. L'orientació de l'església es fa de cara a migdia cap a on es troba orientada la façana principal, restant l'altar orientat al nord. La façana principal no compta amb cap ornamentació assenyalada, a excepció d'un petit rossetó a l'alçada del primer pis. El portal d'accés roman condicionat per una arcada molt rebaixada efectuada amb maons rectangulars disposats verticalment. Destaca l'existència d'un campanar quadrangular a la zona S-E de l'edifici, que queda perfectament integrat a la façana. Exteriorment la diferència d'alçada de les teulades, marca l'existència de tres naus que subdivideixen l'espai interior; això fa que tinguem una nau central amb coberta a doble vessat, i dues naus laterals a alçades inferiors, sent la del cantó de ponent més baixa i amb coberta plana, i la del cantó de llevant més alta i amb coberta inclinada. Aquesta diferència d'alçada de les naus s'aprecia especialment al cantó N on es situa l'absis. Exteriorment la capçalera es troba integrada dins el conjunt de les naus, donant com a resultat un mur llis a la banda nord. Les absidioles també resten integrades dins l'edifici, destacant-se de la central per la diferència d'alçada de les teulades. L'interior de l'església es troba totalment reformat, convinant la pedra vista amb el maó i la volta del sostre enguixada. Interiorment la coberta és formada per una volta de canó enguixada, reforçada per arcs torals que subdivideixen l'espai en tres trams. Les naus laterals es cobreixen amb volta d'aresta. Sobre el cantó de migdia de l'església, a la banda del portal d'accés es situa un cor que ocupa els peus de l'església. A llevant de l'església es troba adossada la rectoria. Es tracta d'un edifici quadrangular, de planta baixa i dos pisos, orientat també a migdia. Fou construït amb parament irregular, amb les cantonades reforçades i arrebossat exteriorment. Aquest edifici fou aixecat segurament al llarg del segle XVIII.

Observacions:

Al seu interior es conserven les restes-les mans- una antiga imatge del Sant Crist de Camps, obra del gòtic primitiu, que fou localitzada a la capella de Sant Esteve de Camps el 3 de febrer de 1585. Aquest Sant Crist fou destruït durant la Guerra Civil Espanyola (1936-1939) A l'església parroquial de Santa Maria de Camps, es conserva l'antiga imatge del Sant Crist de Camps, gran obra del gòtic primitiu que representa la figura del Crucificat vençut per la mort. La peça la trobem documentada ja el 3 de febrer de l'any 1585, quan en Joan Coma deixa per escrit que els seus hereus hauran de pagar 6 rals quan es restauri la peça. No queda molt clar però, si la troballa de la imatge es produí a l'interior o exterior del temple, doncs els més vells de la zona ofereixen testimonis diferents, encara que és segur que fou gràcies a uns bous de Cal Coma. Al soler del portal de l'església de Santa Maria de Camps, apareixen enclavades al terra un conjunt de làpides sepulcral romàniques, datables en torn el segle XIII. La seva relació amb el temple és doncs evident, i més si tenim en compte la constatació arqueològica de l'existència d'una petita església romànica, ja documentada al segle X, que posteriorment fou gairebé enderrocada del tot per edificar-ne una de nova al segle XVIII. Al seu interior, en una de les seves capelles, es conserva una imatge del Sant Crist de Camps. Aquesta imatge resulta ser una reproducció de l'original Sant Crist cremat per la Guerra Civil, del qual només es conserven les mans guardades en una urna dins la capella.

Història

Els orígens de l'església de Santa Maria de Camps es remunten a un temple del període romànic localitzat a la zona del veïnat de Camps, al costat nord-occidental del terme. Aquest es trobava dins el terme del castell de Castelltallat, a d'indret anomenat de "Cans". La primera menció documental escrita que en tenim data de l'any 950, quan el comte Borrell donà al monestir de Santa Cecília de Montserrat un alou situat al Castell de Montedon (Castelltallat), anomenat Cancis, on hi havia Santa Maria, Sant Pere i Sant Mamet. Tan sols un any després, el 951, apareix documentada de nou en un diploma carolingi on el rei Lotari confirma els béns del monestir de Santa Cecília, del qual en depenia. Gràcies a la documentació del monestir, coneixem moltes de les donacions que els habitants de la població feren a l'església, com ara l'altar dedicat a Sant Joan el 1038, i el de Sant Lambert el 1093; així com també una important donació feta l'any 1081 per les obres que s'estaven realitzant a l'església.[AA.DD. 1984:242] Actualment posseeix la categoria de parròquia, condició amb la que es feu aviat (al 1138 ja apareix documentada com a tal) i que només va perdre durant un període curt de temps en que passà a estar sota sufragània de l'església de la Santa Creu de Fonollosa (en aquesta situació es trobava vers l'any 1685). Posteriorment, l'any 1760, s'enderrocà la pràctica totalitat del temple romànic, conservant només part de l'absis, i s'alçà una nova església, la qual no tardà a recuperar la vella categoria de parròquia. Possiblement al segle XVIII s'afegí l'edifici adossat a llevant amb funcions de rectoria.

Bibliografia

AA.DD. (1984) Catalunya Romànica. Vol XI. El Bages. Pàgs 239-255 GAVIN J.M. (1979) Inventari d'esglésies. Vol 5. El Bages. Barcelona. Pàgs.75-77. SITJES I MOLINS X (1986) Esglésies romàniques del Bages, Berguedà I Cardener. Amics de l'Art romànic del Bages. Manresa VILLEGAS F (1982) El romànic del Bages. Estudi dels edificis religiosos. Manresa.

